

Vana Narva laotakse uuesti kokku

Narva ärimene Aleksandr Broki abiga jõuab 490 papphoonest koosnev barokse Vana-Narva makett taas huviliste ette.

REIN SIKK
rein.sikk@maaleht.ee

“Tegutseme praegu, et 1. aprillil saaksid narvalased ja Narva külalised taas meie kuulsat Vana-Narva maketti oma tuntuks hiilguses näha,” räägib Narva muuseumi juht Ivo Posti.

Seisame äärelinnas mööblivabriku Narova endise haldushoone saalis. Paigas, kus kunagi näidati filme ja olid väljas tootenäidised. Praegu pannakse siin kokku Vana-Narva maketti, mille tarvis oli aastate jooksul olnud linnas raske korralduslik eksponerimisvõimalus leida. Linnavõim andis maketi muuseumile üle.

Justkui uuesti sündinud

Kolmandal korrusel paiknevas saalis on juba paika seatud suurejoonelise maketi alus. Euroopas unikaalse maketi looja, Valgetähe teenetemärgi kavaler Fjodor Šantsõn pakib lahti 30 kasti, kus makett hoiul oli. Ta on justkui uuesti sündinud, särav, rõõmus, ideedest tulvil. Miski ei meenuta meest, kes Narva rae-

“Sia tuleb linn!” Maketi autor Fjodor Šantsõn ja muuseumijuht Ivo Posti umbes 200ruutmeetris Narova mööblivabriku saalis, kus hakkab huvilisi ootama 490 hoonest koosnev barokne Vana-Narva, mis hävis üle 70 aasta tagasi.

kojas maketi kokkupakkimise eel nukralt tulevikku vaatas.

“Kui Vana-Narva makett lahti pakitud, hakkab tegema Kreenholmi oma, mis tuleb sama suur kui praegune,” särab meister,

kes on nüüdsest Narva muuseumi palgal.

Muuseumijuht Ivo Posti räägib õhinal, et linna maketile lisandub juulis ka uus ekspositsioon, mis kõneleb Narva aja-

loost läbi linna kuldsete aastate ja võimalikust tulevikust. Ta kiidab põõgist parketiga saali stiilist, eriti painutatud plaatidest lage, millesarnast mujal ei leidu.

Vana-Narva maketile praeguse kodu leidmine sai võimalikuks tänu Narva aukodanikuks ja patrioodist ärimehel Aleksandr Brokile, kellele hoone kuulub. Just Brokk oli see, kellele toel ja õhutusel asetati Narva Peetri platsile endisse Lenini kuju asukohta hiigeltähed

“NARVA”. Ta oli ka üks maletaja Paul Kerese mälestusmärgi idee algataja ja suurtoetaja.

Kentsakas kooskõla

Narva raekojas maketti nägema harjunud peavad seega aprillist ette võtma retke piirilinnas ääre poole, kus asub Albert Tiimanni nimeline tänav. Makett vanast Narvast, mis Nõukogude vägede rünnakus hävis, moodustab eksponerimistänav nimega huvi-

Tänu avarale parkimisplatsile saab Tiimanni tänavale bussidega hõlpsamini kui raekoja juurde.

Muuseumijuht IVO POSTI

tava koosluse. Oli ju kommunist Albert-August Tiimann Eesti Tööraha Kommuuni Narva linna täitevkomitee esimees aastail 1918–1919. Narva võimud on läbi aastate keeldunud punategelast põlistava tänava nime muutmise, hoolimata sellest, et seda on soovitanud ka president Kersti Kaljulaid.

“Tänu avarale parkimisplatsile saab siia Tiimanni tänavale suurte bussidega palju hõlpsamini ligi kui raekoja juurde,” rõõmustab muuseumijuht Posti, lootes turistide suurt huvi. Meeles mõlgub võimalus makett ratastele asetada ja ka mõne maja juures altpoolt vaadeldavaks teha. Samuti pole välistatud tänavatele 3D-projektoriga igapäevase elu kujundamine nii, et inimesed seal päriselt liikuma hakkaksid.

Uued ruumid, mis sest et needki ajutised, mitte spetsiaalselt maketi jaoks rajatud, on pannud Vana-Narva patriootide südamed kiiremini põksuma.

Kui Vana-Narva makett lahti pakitud, hakkab tegema Kreenholmi oma.

Maketi autor FJODOR ŠANTSÕN

SISUTURUNDUS

Rahvusvaheline mess DACH+HOLZ International näitab uusi suundi katuselahendustes ja puidukasutuses

Jaanuari lõpus toimunud messi korraldatakse alates 1957. aastast iga kahe aasta tagant vaheldumisi Stuttgarti ja Kölni messikeskuste vahel.

Tänavu külastas messi üle 52 000 külastaja 83 riigist ja esindatud oli 607 eksponaati 29 riigist. Eestist osales messil eksponendina üks ettevõtte – AS Thermory. Võib julgelt öelda, et Eesti ettevõtte usub puidu ilusse. Tänapäeva linnakeskkond on betooni, terase ja plasti ülekasuta-

misega arhitektuuris ning ehituses loonud inimese ja looduse vahele lõhe. Thermory tahab selgelt seda muuta, luues looduslähedasema ja säästvama keskkonna, mille üle võivad meie järeltulijad põlvkonnad uhked olla.

Messi trenditeemadeks olid silver worker, kultuuriline sobivus, ehitusteabe modelleerimine (BIM), tööandja bränding.

Silver worker – pensionieas oskustöötaja

Silver worker on käelist oskustööd tegev pensionieas töötaja. Sel teemal toimunud seminaril võeti kokku faktid, et aastal 2030 on ennustuse kohaselt enam kui

veerand sakslastest üle 65 ja pooled üle 48 aasta vanad, seetõttu hakatakse aegamööda võtma omaks mõtet tösta tööiga üle 70. eluaasta.

Saksamaa pensionäri peamiseks motivaatoriks on tööl käimine, raha teenimine ja kontakt teistega, samuti annab enda algatusel töötamine elule tähenduse ja on vaimselt stimuleeriv. Muutuv töömaailm nõuab, et kõigil vanemaelistel töötajatel oleks uute asjade vastu uudishimu ja soov elukestvaks õppimiseks. Kuna 60. eluaastates pensionile minevad sakslased on juba praegu nutikamad kui kunagi varem, on oluline kasutada ära vanemaalist töötajate oskused ja motivatsioon.

Kultuuriline sobivus on aina olulisem

Tulevikus on erialateadmistest olulisem see, kas töö tegija sobib ärikultuuriga ja jagab ühiseid väärtusi. Noorte spetsialistide seisukohast otsustab kultuuriline sobivus üha enam nende töö tähenduse küsimuse. Pereettevõttega tegutsevatel käsitööstustevõtetel on siin traditsiooniliselt eelis, kuna nad on loonud usalduse pikaajalistel väljavaadatel.

Juba praegu kujundab virtuaalne ärikultuur kultuurilist sobivust. Digitaalse meedia kasutamine on muutumas üha olulisemaks nii tööotsijatele kui ettevõtetele. Sotsiaalmeedia annab esimese ülevaate ettevõtte kultuurist.

Ehitusteabe modelleerimine ehk BIM annab projektile mõõtmatu lisaväärtuse

2020. aastast peavad kõik Saksamaa suuremad transpordiprojektid kavandama ja tegema koostööd BIM-iga (Building Information Modeling). See on ehituse digitaalne andmebaas, mis võimaldab konstrueerida kolmemõõtmelise ehitise mudelit. Seda kasutatakse alates ehitise kavandamisest, teostamisest, juhtimisest kuni ehitiste rekonstrueerimise ja demonteerimiseni ning ametiasutustega kooskõlastamiseks. Võrku ühendatud andmete võrdlus optimeerib hoone kulusid, tähtaegu ja kvaliteeti. Kõigile süsteemis olevatele andmetele saab lisada lisateavet, näiteks hinnad, tarnekuupäevad, heliläbilaskvus, tulekaitsefunktsioonid. Ja pärast hoone valmimist saab kogu hoone elutsükli jooksul andmete kasutamisega vähendada kogukulusid kuni 30%.

Tööandja bränding ehk kaubamärk peab saama iga ettevõtte strateegia osaks

Ettevõtjad vajavad uute spetsialistide värbamiseks ja töötajate samastumise, uhkuse ning motivatsiooni suurendamiseks tugevat tööandja kaubamärki. Seega muutub tööandja kaubamärki kujunemine käsitööstevõtte jaoks strateegiliselt ülioluliseks.

Ettevõtted otsivad meeleheitlikult spetsialiste. Saksa Käsitöö Keskkliidu (ZDN) andmetel on peaaegu pooltel ettevõtetel raskusi sobivate töötajate leidmisega. Tööturule sisenevad uued põlvkonnad, kes nõuavad palju, kuid kellel on uus arusaam väärtustest ja kes esitavad tööle erinevaid nõudmisi. Headele inimestele peab midagi pakkuma, et nad tuleksid ja jääksid. See ei tähenda ainult kõrget palka ja muljetavaldavalt ametinimest, staatuse sümboleid ja võimu.

Paljude jaoks muutuvad tööandja valimisel tähtsamaks muud kriteeriumid: autonoomia, disainivabadus, tähendusrikkus, töö- ja eraelu ühilduvus, inspireeriv ja kollegiaalne töökeskkond, õppimiskogemus ja edasiarendamine ning tunne, kuidas saaksid oma tööga midagi ettevõtte arengusse panustada. Tööandja brändingu keskmeks on sisu ja ajahetk, mil seda meedia kaudu levitatakse. Selleks on ajalehed, ajakirjad, sotsiaalmeedia, äriõrgustikud, mõtestatud koduleheküljed.

Järgmine katuse- ja puidu-mess toimub Saksamaal Kölnis 15.–22. veebruaril 2022.

Messil käis ja mõtteid jagas OÜ Evari Ehitus juhataja Rein Kala.

